

ASUMINEN & YHTEISKUNTA

Numero 1/2026 syksy

Aulangon asumisalan
syysseminaari Aulangolla.
Takasivulla ohjelma
ilmoittautumisohjeineen.

Kesän
kulttuurikatsaus
s. 10-11

Asukasliitto ry:n
sääntömääräinen syyskokous ja
Puheenjohtajalta s. 2

Asumismenojen
kasvu kiihtyy
s. 3

Asukasliitto ry
c/o Toivo Kärkinen
Omenamäenkatu 3 A 11,
00990 Helsinki

Asukasliitto on vuonna 1974 perustettu valtakunnallinen, kaikkia asumis-
muotoja edustava järjestö. Liitto neuvoo vuokra-asukkaita, osakeyhtiön
osakkaita, asumisoikeusasukkaita, asukkaiden yhdistyksiä sekä asukas- ja
talotoimikuntia. Liitto tuo esille asukkaiden näkökulman ja reagoi asunto-
politiikan muutoksiin mm. antamalla lausuntoja. Liitto tarjoaa koulutusta,
järjestää seminaareja ja asukastapahtumia.

Jäsenmaksu vuonna 2026 on 30 euroa/henkilöjäsen.
Yhdistyksen jäsenmaksu jäsenmäärästä riippuen 50-55 euroa.

Asukasliiton puhelinneuvonta kaikille
p. 0600 972 72 (puhelun hinta 1,69 €/min+pvm)

Jäsenten oma neuvontapuhelin
p. 050 308 2321

Puhelinneuvonta arkisin klo 10-14.

Puheenjohtaja
Sanna-Mari Oranen
puh. 040 848 1453
Varapuheenjohtaja
Riitta Salasto

Asukasliiton hallitus 2025-2026
Hans Duncker, Katja Karjalainen, Toivo Kärkinen,
Isko Laurell, Unto Nikula, Tapani Raatikainen.

ASUMINEN & YHTEISKUNTA

Asuminen & Yhteiskunta 1/2026

Toimitus: Sanna-Mari Oranen, Hans Duncker, Katja Karjalainen,
Risto Kolanen, Unto Nikula
Toimitussihteeri Riitta Salasto

Toimituksen aineisto:
asukasliitto@asukasliitto.fi
riitta.salasto@bastu.net

Kierrätysidean suunnittelu ja kuva: Leena Filpus, Oulu

Kansikuva ja teksti Katja Karjalainen
Vaalan Uiton maja, joka tunnetaan myös Uiton tukkijätäkämpänä uit-
totöiden yhteydessä. Uittoperinne on vilkkaan sahateollisuuden historiaa.
Oulujoen uitoit loppuivat sitten v. 1980. Kämpä oli uittomiesten tukikohta
ja asuinpaikka.

Numerossa avustivat: Paavo Antila, Leena Filpus, Sampo Korhonen,
Sari Laine, Pertti Lehtinen, Kimmo Mäkelä, Justus Mättö, Favela Vera
Ortiz, Petra Paavilainen, Joona Peltoniemi, , Mikael Rekola, Janna Räsänen,
Rebekka Salmela.

Taitto: Merja Minkkinen, Punamusta Oy

Nettilehti: näköislehti: www.asukasliitto.fi
Jakelu jäsenille ja yhteistyötahoille myös s-postilla.

Ilmoitushinnat:
Takasivun pikkuilmoitus (lev.120 mmxkork.80 mm) 250 € (alv 0%)
Puoli sivua (lev. 250xkork. 185 mm) 500 € (alv 0%)
Koko takasivu 750 € (alv. 0%).

SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN LIITTOKOKOUS 2026

Aika: Keskiviikko 28.10.2026 klo 18.00
Paikka: Vuosaaren asukastila,
os. Vuosaarentie 6 a, 00980 Helsinki

Kokousedustajin valtakirjojen tarkistus klo 17-18.

Käsitellään sääntömääräiset asiat.
Asukasliiton säännöt 3§, 4§ ja 5§

Säännöt löytyvät Asukasliitto ry:n www-sivuilta:
<https://www.asukasliitto.fi/saannot.php>

**Kokous järjestetään läsnäolokokouksena ja myös teams-
yhteydellä. Ilmoita tarvittaessa osallistuminen teams-
yhteydellä, s-postilla puheenjohtajalle:**
sannamari.oranen@gmail.com

Tervetuloa mukaan liittokokoukseen! Kahvitarjoilu.

Asukasliiton hallitus

Puheenjohtajan palsta

Optimismia ja unelmia

Suomalainen asuminen elää
juuri nyt erikoista aikaa.
Toisaalta haaveilemme
omakotitalosta järven rannalla,
etätyöhuoneesta, lämpöpumpus-
ta ja pihasta, jossa robottiruo-
honleikkuri tekee työnsä samalla
kun itse juomme kahvia terassil-
la. Toisaalta selaamme pankin
lainalaskuria kuin jännityskirjaa
ja mietimme, olisiko sittenkin
turvallisempaa muuttaa telttaan.
Rakentaminen on Suomessa
kokenut viime vuosina varsinai-
sen vuoristoradan. Kun korot
nousivat, moni rakennushanke
painoi yhtä äkkiä jarrua. Raken-
nusalun yritykset ovat joutuneet
tiukalle, uusia asuntoja on val-
mistunut aiempaa vähemmän,
ja monet odottavat edelleen pa-
rempia aikoja. Silti suomalaisilla
on yksi ominaisuus, joka ei katoa
koskaan. Eli usko siihen, että
seuraava remontti onnistuu bud-
jetissa. Se usko on toki usein yhtä
optimistinen kuin arvio siitä, että
mökin laituriprojekti valmistuu
”yhden viikonlopun aikana”.

Asuminen itsessään on muut-
tumassa

Yhä useampi haluaa kotiinsa
energiatehokkuutta, toimivia
neliöitä ja palvelut lähelle. Enää
ei välttämättä tavoitella suurinta
mahdollista asuntoa, vaan sellais-
ta, jossa arki toimii. Neliöt ovat
vaihtuneet käytettävyyteen. Vain
suomalainen pystyykin pitämään
15 neliön saunaa välttämättö-
myytenä, mutta vierashuonetta
yllellisenä lisänä.

Kaupungeissa rakennetaan
tiiviimmin, kun taas monilla pie-
nemmillä paikkakunnilla mieti-
tään, miten asukkaita saataisiin
lisää. Tämä näkyy myös kuntien
kilpailussa. Toiset tarjoavat tont-
teja, toiset hyviä liikenneyhteyk-
siä, jotkut houkuttelevat luon-
nolla.

Sitten meillä on Lempäälä,
vuoden asuntomessukunta, joka
pääsi viime vuonna myös otsikoi-
hin hieman tavallisuudesta poik-
keavalla rakennushankkeella: Pir-
kanmaan uusi vankila on päätetty
rakentaa sinne. Suljetun vankilan
on tarkoitus valmistua 2030-lu-
vun alkuvuosina, ja ensimmäises-
sä vaiheessa siihen suunnitellaan
noin sataa vankipaikkaa. Sijaintia
perusteltiin muun muassa hyvillä
yhteyksillä ja alueen kasvulla.

Täytyy myöntää, että vankila
on asumismuotona ainakin rehel-
linen. Siinä ei tarvitse murehtia
asuntolainan korkomarginaalia,
yhtiökokouksen päätöksiä tai
sitä, onko taloyhtiön putkire-
montti tulossa. Vastike sisältyy
pakettiin, eikä naapureiden kans-
sa tarvitse kiistellä pihatalkoista.
Näin ajateltuna kyseessä saattaa
olla Suomen ainoa uudisraken-
nuskohde, jonka markkinoin-
nissa ei tarvitse käyttää sanoja
”viihtyisä”, ”moderni” tai ”luon-
nonläheinen”.

Vakavasti puhuen asuminen
kertoo paljon yhteiskunnan ti-
lanteesta. Kun rakennetaan ko-
teja, rakennetaan samalla uskoa
tulevaisuuteen. Jokainen uusi

Kuva: Katja Karjalainen

kerrostalo, rivitalo tai omako-
titalo on merkki siitä, että joku
uskoo huomiseen. Siksi rakenta-
misen piristyminen olisi tärkeää
paitsi rakennusallalle myös koko
Suomelle.

Ehkä tulevien vuosien tär-
kein kysymys ei olekaan, kuinka
paljon rakennamme, vaan mitä
rakennamme. Tarvitsemme ko-
teja, joissa on varaa asua, jotka
kestävät aikaa ja joissa arki su-
juu. Sellaisia koteja, joissa lapset
kasvavat, etäpalaverit pidetään ja
kahvipannu porisee aamuisin.

Jos rakentaminen jälleen kun-
nolla käynnistyy, suomalainen
optimismi palaa varmasti nopeas-
ti. Silloin joku aloittaa jälleen te-
rassiprojektin perjantaina, arvioi
sen valmistuvan sunnuntaina ja
huomaa juhannuksena olevansa
vasta puolivälissä. Se on suoma-
laisen rakentamisen vanhin ja
ehkä kestävin perinne.

Sanna-Mari Oranen
Puheenjohtaja

Ordförandes spalt

Optimism och drömmar

Boendet i Finland lever just
nu i ett speciellt skede.
Änna sidan drömmer vi
om ett egenhems hus vid en sjö-
strand, arbetsrum för fjärrarbete,
värmepump och en gårdsplan där
roboten klipper gräset samtidigt
som vi dricker kaffe på terrassen.
Änna sidan kalkylerar vi på
bankens låneräknare och funde-
rar om det ändå skulle vara tryg-
gast, att bo i ett tält.

Byggandet i Finland har de se-
naste åren åkt berg och dalbana.
När räntorna steg panikbromsa-
de många byggnadsprojekt. Bygg-
nadsföretagen har en svår sats.
Nya bostäder har producerats
mindre än tidigare och många
köpare väntar fortfarande på
bättre tider. Vi finländare tror en
bestående egenskap, tron på att
följande budget korrigerar allt.
Detta är lika naivt som att ro, att
”sommarsällets nya brygga blir
färdig under ett veckoslut”.

Boendet förändras. Allt fler
vill ha ett energieffektivt hem,
funkande ytor och närservice. Nu

eftersträvar man inte ett stort,
utan fungerande hem där varda-
gen löper. Kvadraterna har blivit
funktionalitet.

I städerna byggs mer kon-
centrerat samtidigt som mindre
orter brottas med hur man nya
invånare. Detta återspeglar sig
i kommunernas konkurrens. En
del erbjuder tomter medan andra
kör med fungerande lokaltrafik.
Och visst finns också Lempäälä
som flaggar med ett nytt fångelse.
Den slutna anstaltens placering
motiverades med goda trafikför-
bindelser och ortens tillväxt. Här
får man hundra nya invånare,
som hålls på orten utstakad tid.

Fängelset är som bostadsform
realistiskt. Där behöver man inte
grunna på bostadslånets ränte-
marginal, bolagsstämans beslut
eller om husets rörsanering är på
kommande. Vederlaget ingår i pa-
ketet om man behöver inte käb-
bla med grannarna om vårtalkot.
Fängelset är kanske landets enda
nybyggnation som inte behöver
marknadsföras med ”trivsamt”,

”modern” eller ”naturnära”.

Allvarligt talat, berättar boen-
det en hel del om samhällets till-
stånd. När bygger hem, bygger
man samtidigt framtidstro. Var-
je nytt höghus, radhus eller villa
är ett tecken på, att någon tror
på en morgondag. Därför skulle
byggandets nystart vara viktig
för branschen och hela Finland.

De kommande årens viktigaste
fråga är inte hur mycket vi byg-
ger, utan vad. Vi behöver hem där
värdet består och där vardagen
funktionerar. Hem där barnen
växer, fjärrarbetet funktionera
och kaffet doftar på morgnarna,

Om byggandet repar sig or-
dentligt, repar sig också den fin-
ska optimismen snabbt. Då star-
tar man igen terrassprojektet på
fredagen så, att det skall vara fär-
digt på söndagen. Att det sedan
är halvfärdigt till Midsommaren,
är den bestående traditionen i
finskt byggande.

Sanna-Mari Oranen
ordförande

ASUMISMENOJEN KASVU KIIHTYY JÄLLEEN

Asumismenojen kasvu kiihtyy jälleen tänä vuonna, ilmenee **Kiinteistöliiton, Omakotiliiton Pellervon Taloustutkimus PTT**:lla teettämästä selvityksestä. Asumismenot kasvavat keskimäärin 2,7 prosenttia. Kasvua vauhdittavat korkojen sekä sähkön ja öljyn hintojen nousu. Asuntojen hoitomenot kasvavat tänä vuonna 2,9 prosenttia. Hoitomenojen nousua kiihdyttävät erityisesti vesi- ja jätevesimaksujen korotukset. Palkankorotukset ja inflaation kiihtyminen korottavat hallinnon ja huollon kustannuksia.

”Asumismenojen kehityksessä on tänä vuonna merkittäviä eroja eri asumismuotojen välillä. Vuokra-asujilla tilanne on huomattavasti parempi kuin omistus-asujilla”, toteaa PTT:n vanhempi ekonomisti **Veera Holappa**.

Markkinavuokrien nousu jatkuu maltillisena, ja pääkaupunkiseudulla vuokrien ennakoidaan laskevan vielä tänä vuonna. Tuetujen vuokrien nousuvauhti maltillistuu, mutta säilyy edelleen markkinavuokria reippaampana.

Korkojen nousu kurittaa velallisia omistusasujia

Velallisilla omistusasujilla asumismenojen kehitys kääntyy laskuvuoden jälkeen selvään kasvuun. Korkojen kääntyminen jälleen nousuun on jo nostanut joidenkin kotitalouksien asuntolainojen korkokustannuksia.

Veera Holappa, PTT

Omakotitaloissa asuvilla myös lämmityskulut kasvavat selvästi.

Pörssisähkön hinnan voimakas nousu alkuvuonna sekä kylmät tammi- ja helmikuu kasvattivat sähkölämmitteisten asuntojen lämmityskuluja huomattavasti. Iranin sodan seurauksena noussut öljyn hinta on puolestaan nostanut merkittävästi lämmitysöljyn hintaa.

Tänä vuonna lämmitysöljyn hinta on keskimäärin noin 29 prosenttia kalliimpaa kuin viime vuonna. Sähkön ja lämmitysöljyn hinnan ennakoidaan olevan tavanomaista korkeampia myös vuoden lopulla.

”Asumismenojen osuus kotitalouksien tuloista pysyy tänä vuonna ennallaan. Palkansaajakotitalouksien ansiot kehittyvät edelleen varsin reippaasti, mikä

hillitsee asumismenojen kasvun vaikutusta kotitalouksien talouteen. Eläkeläiskotitalouksien tulokehitys on puolestaan vaatimattomampaa taitetun indeksin vuoksi”, Veera Holappa sanoo.

Taloyhtiöissä h-hetki korjausten käynnistämiseksi

Taloyhtiöidenkin korjausrakentamisessa yli kolme vuotta paikallaan olleet kustannukset ovat alkaneet kääntyä pikkuhiljaa nousuun.

”Nyt on kustannusten osalta h-hetki aloittaa korjaukset, jos niitä on pantattu taloyhtiössä paremman ajan toivossa”, kannustaa Kiinteistöliiton toimitusjohtaja **Mia Koro-Kanerva**.

Vuokramarkkinoiden osalta markkina korjaa nyt Koro-Kanerva

Mia Koro-Kerava, Kiinteistöliitto

van mukaan itse itseään ja osoittaa, että myös vapaarahoitteinen markkina toimii kuten pitääkin, eli reippaat tuotantomäärät laskevat vuokria.

Valtion tukemassa vuokra-asuntokannassa vuokrat liikkuvat vahvemmin omakustannuseriaatteen mukaan, ja iso korkokustannuksista sekä kiinteistöjen hoitokustannuksista johtuva nousu alkaa nyt sulaa.

Myös omakotitaloasiakkaat otettava huomioon

Korkojen aiempia vuosia maltillisemmasta tasosta huolimatta sähkön, lämmityksen ja veden hinnannousut kasvattavat omakotitalojen kustannuksia. Erityisen haastava tilanne on eläkeläisillä

ja pienituloisilla omakotiasujilla. Omassa omakotitalossa asuvien asumismenot nousivat tutkimuksen mukaan keskimäärin 4,6 prosenttia edellisvuodesta. Suurinta nousu oli öljylämmitteisissä taloissa, lapsiperheillä nousua kertyi lähes yhdeksän prosenttia ja eläkeläisillä peräti 14 prosenttia.

”Energiaremontit ovat monelle kotitaloudelle tehokas keino hillitä asumiskustannuksia. Omakotiliiton viesti päättäjille on, että energia-avustukset ja myöhemmin sosiaalisen ilmaston rahaston tuet on suunnattava myös omakotitaloasukkaille, joissa niissäkin asuu haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä”, painottaa Omakotiliiton toiminnanjohtaja **Marju Silander**.

Risto Kolanen

Häätöprojekteja alueilta - Vantaa – Jyväskylä – Turku

Projektit toivat vuosina 2025–2026. Piloteilla selvitetään, voidaanko Ulosottolaitoksen toimilla vähentää häätöjen määrää ja onko ulosoton ennakoivalle talousneuvonnalle roolia häätöjen ennaltaehkäisvässä työssä. Mitä tehdä, kun rahat ei riitä vuokraan? Mitä tehdä, kun häätö uhkaa?

Asunto kaikille asunnottomuusohjelma -hanke Vantaalla on osa yhteistyötä.

Vantaa on monikulttuurinen ja nuori kaupunki. Väestömäärä on n. 253 000, joista vieraskielisiä asukkaita on noin 30 %. Alle 30-vuotiaita on noin 35 %. Häädettyjen määrä on kasvanut eniten Vantaalla. Vuonna 2024 häädettiin 526, vireille tulleita hieman yli 900. Häädetyistä noin kolmannes on työssäkäyviä. Häädöt keskittyvät nuoriin aikuisiin ja maahanmuuttajiin. Tilanteen kiristymisen johtuu ennen kaikkea toimintaympäristön muutoksista, jotka ovat

kohdistuneet erityisesti pienituloisiin. Vähintään 90 % häädöistä johtuu vuokraveloista. Pelkätään häiritsevän käytöksen takia annetut häädöt ovat suhteellisen harvinaisia. Häätöjen luonne on muuttunut vaarallisemmaksi: voi olla sarjahäätöjä, huumeista johtuvia.

Masit ja Neliöt -kiertue kiertää 2. asteen oppilaitoksia syksyllä 2026. Mukana on useita eri sidosryhmiä mm. Diakonissalaitos, seurakunnat, Sininauhasäätiö sekä Vantaan ja Kera-

van hyvinvointialue. Kyseessä on ketterä kehittämistoiminta: tilanteen selvittäminen, tiedon jakaminen ja kohdennettu koulutus. Verkostotilaisuus on valmiilla pääkaupunkiseudulle syksyllä 2026 yhteistyössä Espoo, Helsinki ja Vantaa. Ydinviesti on, että häätöjen ehkäisy vaatii varhaista puuttumista ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

Kehittämisasiantuntija on Heini Hakulinen, Asunto kaikille -hanke, VAKE

Turussa vastaavaa hanketta tehdään nimellä TurVa -Turku ja Varha yhdessä asunnottomuuden ehkäisemiseksi. Projekti-koordinaattori Susanna Ojala, Varha (Varsinais-Suomen hyvinvointialue).

Jyväskylässä: Asuminen ja talous puheeksi palveluissa – Jyväskylän malli. Yhteystiedot: asumisneuvonta@jyväskylä.fi.

Toimitus

Asukasliitto tekee yhteistyötä myös Kuluttajaliiton kanssa Kuluttajaliitto on laatinut ajankohtaisen Vuokraoppaan.

Vuokraopas – Neuvoja vuokralaiselle ja vuokranantajalle selkokielellä

Kissa repi tapetit – kuka maksaa remontin? Voiko määräaikaisen vuokrasopimuksen purkaa?

Tässä oppaassa kerrotaan asunnon vuokraamisesta helpolla suomella. Oppaassa on tietoa oikeuksista ja velvollisuuksista, joita vuokralaisella ja vuokranantajalla on. Vuokranantaja omistaa asunnon ja vuokraa sen vuokralaiselle.

Oppaassa kerrotaan lisäksi

- mitä laki määrää vuokra-asumisesta
- mitä vuokrasopimuksessa voidaan sopia
- miten vuokrasuhteen voi lopettaa.

Ohjeet on tarkoitettu vuokralaiselle ja vuokranantajalle.

Lataa opas alla olevasta linkistä:

[Vuokraopas selkokielellä](#)
(Linkki avaa tiedoston)

Kalevi Sorsa säätiön viimeaikaista tutkimusta – talous ja eriarvoisuus

VOIKO TALOUTTA ENNUSTAA

Talousennusteilla on suuri rooli talouspolitiikassa, kun budjetit ja hallitusohjelmat perustetaan niihin. Uusi Kalevi Sorsa -säätiön tutkimusraportti tarkastelee, miten suomalaiset ennustelaitokset tekevät talousennusteita ja kuinka hyvin ennusteet osuvat kohdalleen.

Talouspolitiikan asiantuntija

Jussi Systä ja toiminnanjohtaja **Lauri Finér** kertovat:

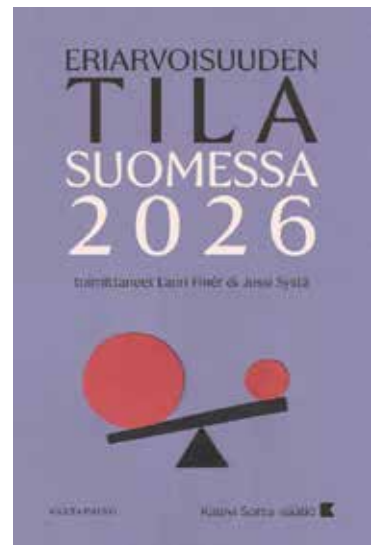
- Tulokset ovat karuja, sillä nykyisin menetelmin ei pystytty ennustamaan luotettavasti.
- Haastattelussa olivat mukana: Valtiovarainministeriö, Suomen Pankki, Etlä, PTT, Labore, ja OP Pohjola.

- Vuosina 2011–2025 Tilastokeskuksen ensimmäinen ennakkotieto edeltävän vuoden BKT-kasvusta poikkesi myöhemmin vahvistelusta 0,7 %.
- Päätöksenteossa suhdanteilanteen arvioinnissa olisi tärkeää hyödyntää myös suuremmin talouden ti-

laa kuvaavia tietoja, kuten työllisyys- ja verotustietoja. Tehtyjä päätöksiä tulisi myös arvioida jälkikäteen, kun toteutunut talouskehitys on tiedossa.

Eriarvoisuuden tila Suomessa 2026 raportti julkaistiin 18.8.2026.

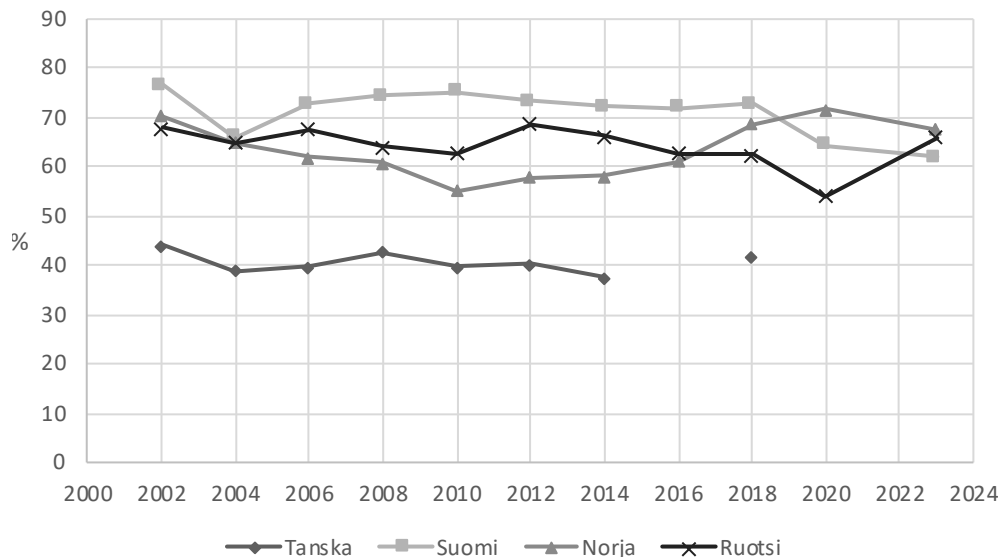
- tule Helsingin yliopiston Tiedekulmaan tiistaina 25.8.2026 klo 17 keskustelemaan aiheesta enemmän. Raporttia myös jaossa. Säätiön sivujen kautta voi osallistua striimin välityksellä.
- Suomi on siirtynyt 2020-luvulla uuteen eriarvoisuuden aikaan. Suomalaisen tuki tasa-arvolle on edelleen vahvaa, mutta kokemukset hyvinvoinnista ja näkemykset eriarvoisuudesta eriytyvät yhä voimakkaammin. Raportin ovat toimittaneet Systä ja Finér, kirjoittajia on 17.
- Kaksi kolmesta suomalaises-

ta pitää tulo- ja terveyserojia liian suurina.

- Käytettävissä olevat tulot ovat vähentyneet n. 1000 e/kk ja tutkitusti suurituloisten tulot ovat kasvaneet
- Työssäkäyvien köyhien määrä on kasvanut, raportin mukaan 28 000:lla.

RS

Tulontasauspyrkimysten kannatus neljässä Pohjoismaassa 2002...2023 (%). Samaa tai täysin samaa mieltä olevien osuus väittämästä "Hallituksen tulisi kaventaa tuloeroja".

Päivystäjän huomioita

Aktiivisuutta riittää

Elokuun toisen viikon alkaessa heräsi neuvontapuhelin taas eloon. Jäsen soitti yhtiönsä kevätkokouksen menosta.

Kyseessä on 26 asunnon paritaloyhtiö. Kokouksessa oli 3-henkisestä hallituksesta läsnä puheenjohtaja ja osakkaita edusti

meidän jäsenemme. Isännöitsijä oli ollut ikäänsä vastaamattomalla tavalla nuorekas ja omin päin tilannut urakan, joka paitsi, että se oli kokouksen mielestä turha myös pienen paikkakunnan tyyppisesti "me kaverit" mallinen.

Kun olin ehdottanut mitä asiassa olisi syytä tehdä, lopetimme pu-

helun ja jäin mietiskelemään...

Yhtiössä 26 perhekunnan pääasiallinen omaisuus on käsiteltävänä ja paikalle vaivautuu yksi osakkeen omistaja toteamaan, että hänen etujaan valvoo hallitus, joka ei ole päätösvaltaisesti paikalla ja hän edustaa yksin loppuja 22 asuntoa.

Toivottavasti isännöitsijä noudattaa liittonsa eettisiä ohjeita ja kyseistä asunto-osakeyhtiötä suojelee jokin korkeampi voima, koska sellainen tässä kyllä tarvitaan.

Ei toisaalta voi olla reflektoida sitä, että jos omaisuudettaan huolehtiminen on tuota

luokkaa, niin mitä sillä on väliä mitä kulloinenkin maan hallitus värkkää asumisen kustannuksiin.

"On maamme rikas ja siksi jää" taitaa olla tämän päivän motto.

Loppukesän terveisin,
Päivystäjä

Kolumni

Huomenna hän tulee

"Huomenna hän tulee" on maailmankuulun, Nobel-palkitun kirjailijan Samuel Beckettin kirjoittama, paljon Suomenkin teattereissa esitetty näytelmä. Näytelmässä kaksi onnetonta kulkuria odottaa kurjassa tilanteessa jotakin ihmeellistä pelastusta tulevaisuuteen. Joskus, jopa ihan lähiaikoina sen pitäisi tulla. Näin heille on luvattu. Kaverit eivät tiedä, kuka tai mikä se luvattu hyvä tuoja on. Sen on sanottu olevan heidän ainoa pelastuksensa.

Sitten asiaan. Tässä on nyt odotettu hallituksen lupaamaa nousukautta, talouden kohentumista jo muutama vuosi. Kasvun on luvattu olevan tulossa hetimiten tai viimeistään seuraavalla kvartaalilla tai seuraavana vuonna. Tätä on hoettu monta vuotta, ja sen sa-

notaan olevan ainoa tie ulos tästä talouden alhosta.

Taloutta työkseen seuraavat analyytikot ovat näkevinään nousun merkkejä aina jossakin aivan lähitulevaisuudessa. Ne lupaavat nousun alkavan aina kunakin kuluvana tai sitten viimeistään seuraavana vuotena. Ja jos se kaiken pelastava kasvu ei sitten alakaan, syyksi voidaan nimetä vaikka pa jokin ulkoinen sokki, väestön vanheneminen, huoltosuhteen huononeminen, julkisentalouden rappio tai EKP:n korkopolitiikka. Näillä voi perustella mitä moninaisimpia talouden "sopeuttamistoimia". Eli tavan kansalainen voi vain odottaa ja toivoa jotakin, mahdollisesti parempaa tulevaa kuten ne kulkurit siinä Beckettin näytelmässä.

Viimeisten julkaistujen ennus-

teiden mukaan nyt rakentaminen olisi lähtenyt jollakin tasolla käyntiin monen vuoden jumituksen jälkeen. Ainakin datakeskuksia rakennetaan joka puolelle Suomea. Mitä asuntojen uudistuantoon tulee, voinee kysyä, että kenelle niitä uusi asuntoja rakennetaan? Ainakin niin sanotussa ruuhka-Suomessa rakennettiin menneinä, ilmaisen rahan, eli nollakorkojen aikaan ennätyksellisen paljon asuntoja, ja nyt niitä tuotaneet, rakentaneet, ja myyvät tahot ovat kummastelleet, kun ne eivät mene kaupaksi.

Miksihän ihmiset eivät lähde shoppailemaan asuntomarkkinoille? Korkotaso, vaikka onkin irtaantunut siitä takavuosien nol-lataosta, on kuitenkin pitemmässä katsannossa sitä vanhaa normaalia. Nyt taakse jääneinä löysän rahoituksen vuosina rakennettiin hyvin voittopuolisesti kovan rahan asuntoja. Tuolloinen uudis-

tuotanto meni hyvin kaupaksi asuntosijoittajille. Asunnoista tuli erittäin houkutteleva sijoituskohde jopa kansainväliselle, jatkuvasti maksimaalisia voittoja hakevalle liikkuvalla rahalle. Noina asuntorakentamisen ruuhkavuosina Suomen vuokra-asuntomarkkinoille tuli paljon ulkomaalaisia institutionaalisia sijoittajia, ja tämä on lukinnut varsinkin kasvavien paikkakuntien vuokratason monien kannalta ulottumattomiin.

Eivätkä ihmiset uskalla ryhtyä omistusasujaksi, kun joka tuutista toivotetaan koko ajan maailmanlopun olevan edessä. Työpaikkojen pysyvyys on käsitteenäkin historiaa. Huonon tilanteen iskiessä turvaverkkoja ei enää entisessä mielessä ja tarkoituksessa ole olemassa.

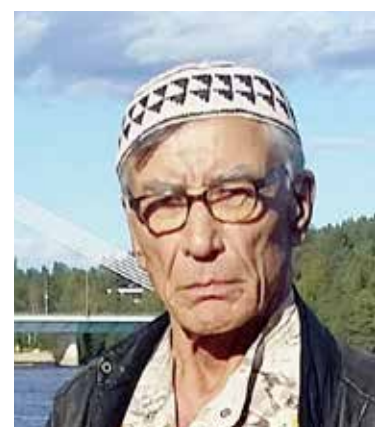
Asuntoja siis kyllä on olemassa ja tarjolla, mutta asunnottomuus on lähtenyt kasvuun. Se ja työttömyyden lisääntyminen ovatkin ai-

noat mitattavissa olevat indikaattorit, millä tämän maan talouden tämänhetkistä tilaa voi kuvata.

Niin, siitä Beckettin näytelmästä vielä. Odotettu pelastaja, se ihmeidentekijä ei koskaan saavu. Kulkurit joutuvat jatkamaan loputonta, lohdutonta vaellustaan kovassa ja synkeässä maailmassa.

Unto Nikula

Rovaniemi Korkalovaara

Peterin periaate tänään

Mikä Peterin Periaate?

Laurence J. Peter lanseerasi 1969 periaatteensa, josta tuli sen päivän liikemaailmassa ja hallinto-piireissä nykykielellä ”viraali”. Periaate on kaikessa yksinkertaisuudessaan seuraava; ”Työntekijät ylennetään työpaikkansa hierarkiassa aikaisemman työmenestyksensä perusteella, kunnes saavuttavat pätemättömyytensä tason eli aseman, johon eivät ole päteviä.” Tuolloin runsas puoli vuosisataa sitten uskottiin, että palvelullaan koko elämän kaari yhtä ja samaa työnantajaa. Kyllä epäpätevyyden tason voi saavuttaa myös firmaa vaihtamalla.

Peterin Periaate ja suuruuden ekonomia

Kaikki ymmärrämme, että Peterin Periaate kohdistuu organisaatioiden yläkerrostumiin. Se ei kuitenkaan ole ongelman todellinen ydin. Kyllä terve organisaatio kestää muutaman johtajan, joka on saavuttanut pätemättömyytensä tason. Suurin vaara piilee siinä, että

tänään ihannoidaan yhä suurempia kokonaisuuksia, arvioimatta objektiivisesti suuruuden hyötyä. Asumisessa tämä näkyy erityisesti yhteiskunnan tuke-
missa ARA-vuokratalokokonaisuuksissa. Näissä yhteisöissä Peterin Periaatteen toinen hieman piiloon jäävä seuraus iskee koko voimallaan. ”Kun olen saavuttanut epäpätevyyden tason, en rekrytoi enkä siedä tiimissäni itseäni fiksumpia ihmisiä, en kollegoina eikä alaisina.” Jokainen ymmärtää, että tämä ilmiö on erityisen tuhoisa ympäristössä, jossa toimitaan omakustannusperiaatteella. Vuokralainen maksaa vain sen verran vuokraa kuin mitä vuokranantaja tarvitsee toimintansa pyörittämiseen. Ei ole väliä maksaako vuokralainen yksiestä 500 tai 1 000 €/kk, kunhan rahat menevät vuokranantajan toiminnan kustantamiseen.

Valtion tukemat vuokra-asunnot

Niin sanotut ARA-asunnot ovat pääosin kunnallisten vuokranantajien omistuksessa. Nykyisin

tätä sinällään tarpeellista vuokra-asumista säädellään Ympäristöministeriöstä ja ARA-nimike pitäisi kai vaihtaa VARKE-asunnoiksi.

Nämä vuokrataloyhteisöt ovat paikkakunnillaan merkittäviä asumisen toimijoita. Yhtiöiden koot tulevat monille yllätyksenä: Helsingin kaupungin asunnot Oy:n n. 55 000 asunnosta asteittain pienentyen lukuisiin 1 000–3 000 asunnon omistajiin. Näillä yhtiöillä on pääasiassa kolme yhteistä piirrettä, joka kukin erikseen vaatii erityistä toiminnan huolellisuutta ja selkeyttä.

1. Vuokranantajayhtiöt toimivat siis omakustannusperiaatteella, eli niillä on oikeus kantaa tarvitsemansa vuokra. Kantamansa vuokran tarpeellisuudesta yhtiö on käytännössä tili-vollinen vain Ympäristöministeriön VARKE:lle, Valtion tukeman asuntorakentamisen keskukselle.
2. Omistus on pääosin kunnallista. Tunnemme kaikki käsitteen ”isännätön raha”, joka valitettavasti helposti

muuttuu konkreettiseksi yhtiöissä, joissa rahoituksen lopullisesti takavat KELA ja vuokralaiset. Vuokra-asuntojen hallinnoiminen ei ole seksikästä liiketoimintaa verrattuna vaikkapa kunnan julkiseen liikenteeseen ja tässäkin toiminnan mielekkyyden viime kädessä arvioi kunnalliset luottamushenkilöt. Omistajayhtiöt saavat usein tarvitsemansa tuen ja huomion vasta siinä vaiheessa, kun vapailla markkinoilla olisi jo myöhäistä.

Peterin pelastavat reseptit

WSOY kustantamana ilmestyi 1972 samaisen Laurence J. Peterin teos, Peterin Pelastavat Reseptit, jatkokäsittelmään Periaatetta. Yritin löytää tästä heryytelystä pehmennystä edellä kerrottuun. Reseptit eivät juurikaan ole pelastavia yhteiskunnassa, jossa ylöspäin osoittavat vektorit edustavat asunnottomuutta, segregatiota ja yleistä mielipahaa. Alaspäin sen sijaan osoittavat nuolet; asumisen tuki

ja suhtautuminen kaupungin asunnoissa asuviin ”hyrryläisiin”. Pelastavista resepteistä poimin kuitenkin muutamaan edelleen ajankohtaisen mietelauseen pohdittavaksi: ”Erehtyminen on inhimillistä ja samoin yritys välttää sen korjaamista.” R. Reycraft ja ”On vain yksi jättiläiskone, jota kääpiöt käyttävät, ja se on byrokra-tia.” Honoré de Balzac Juuri nyt olisi kunnallisten päättäjien todella syytä huolehtia omien vuokra-asuntoyhtiöitensä toimivuudesta ja eduskunnan seuraavalle vaalikaudelle on saatava korjaus nyt tehtyihin asumistuen tuhoisimpiin ”tarkistuksiin”.

Hans Duncker

Kuva: Hans Dunckerin kotitarkisto

Päivystäjän pakina

Tarvitsemme uuden Veikko Vennamon

Miksi Veikko Vennamo muistui mieleen

Alkusysäyksen Veikko Vennamon (vuoteen 1938 Fennander) tuomiselle tämän päivän asumiskustannusten vaiheilla vellovaan keskusteluun antoi se, että Veikko valittiin aikoinaan **Asutusliitto ry:n** kunniapuheenjohtajaksi. Nimen samankaltaisuus Asukasliiton kanssa on pelkästään kielellinen. Asutusliitto oli rintamamiestilojen ahertajien edunvalvoja ja liiton lehden nimi oli ”Oma maa”.

Minun Veikko Vennamoni ja nykyiset Perisuomalaiset eivät ole samaa rotua eikä edes lahkoakaan asumisen evoluutiossa.

Veikko Vennamo jätti jälkensä maamme sodanjälkeiseen asumiseen

Vennamon johtama Maatalousministeriön Asutusasiain osasto (ASO) myönsi tuhansia valtion takaamia lainoja rintamamiehille oman tilan perustamiseksi. Silloiset tilat ovat jo pitkälti autioituneet. Näistä tuvista lähdettiin sadoin tuhansin Ruotsiin autoja rakentamaan ja Boråsiin ompelemaan ja kutomaan. Osa ”pirttiviljelyksen” tuotoksista jäi kotimaahan, mutta asettuivat asumaan kasvaviin asutuskeskuksiin. Nyt Veikko Vennamon johtamaa Asutusasiain osastoa tarvittaisiin taas.

Tämän päivän asutettavat eivät palaa rintamalta – he ovat taas poteroissa

Maamme julkisen talouden tervehdyttämistalkoissa on jäänyt huomaamatta, että olemme yhden hallituskauden aikana käynnistäneet kehityksen, joka on luonut ja tulee luomaan vielä lisää kymmeniä tuhansia asunnottomia ja kestäättömän hintaisesti asuvia. Tämä kehitys ei johdu vuokranantajien tai rakennusteollisuuden ahneudesta, vaan yksinkertaisesti siitä, että emme enää kykene rakentamaan tai ylläpitämään asuntoja hintaan, johon pientulolisilla on varaa. Ilmiö keskittyy pääkaupunkiseudulle ja vaikuttaa lievemmissä muodossa kaikissa yli 100 000 asukkaan kaupungeissa Oulua lukuun ottamatta.

Jotain on tehtävä ja nopeasti

On sanottu, että toimeentulotuen varassa eläminen masentaa ja heikentää itsetuntoa merkittävästi. Asunnottomuus on henkisen alamäen lopullinen sinetti. Ennen kuin mitään tullaan tekemään tilanteelle, olemme jo vuoden 2028 puolella. Nyt pitäisi herättää uudestaan toimimaan Veikon Asutusliitto. Meillä on heti asutuskeskusten reunakuntien ulkopuolella run-

saasti tyhjiä asuntoja, joita voisi vuokrata näille tämän päivän mäkitupalaisille sellaiseen hintaan, että asumiskustannusten jälkeen jäisi vielä hieman rahaa vaatimattomaan mutta terveelliseen elämään.

Eli, tiivistettynä seuraava ohjelma:

- Kartoitetaan reunuskuntien naapurit.
- Tiedustellaan halukkuutta tarjota tyhjinä olevat asunnot (omistuspoijasta riippumatta) tuetulla vuokralla käyttöön.
- Hyväksytään vuokralaisiksi asunnottomat työttömät ja eläkeläiset luottotiedoista riippumatta.
- Rahat tähän saadaan lopettamatta kerskaprojektit mallia MAL-pikaraisikat ja MA-sopimukset, länsirata unohtamatta.

Tämän kirjoittaja on käytävissä asian edelleen kehittämässä. Systeemi purkautuu itsekseen, kun suhdanteiden parantuessa nyt kodittomiksi joutuneet saavat työtä sellaisella palkalla, että on varaa asua reunakunnassa tai jopa ihan itse asutuskeskuksessa.

Mauno Koivistoa siteeraten: ”Tarttis tehrä jottain”.

Hans Duncker

Kuva: Vaasan kaupunki.

Vuokra-asumisen merkittävä lainsäädännön uudistus

Lokakuun alussa astuu voimaan uusi vuokra-asumisen lainsäädäntö. Vanha onkin jo 30 vuotta vanha. Uutta lakia sovelletaan joiltain osin myös jo ennen voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin.

Mitä kannattaa tietää tulevis-ta uudistuksista?

1. Irtisanomisaika lyhenee
2. Vuokranantajan irtisanomisaika lyhenee kuudesta kuukaudesta neljään kuukauteen, jos vuokrasuhde on kestänyt yli kaksi vuotta. Vuokralaisella edelleen yhden kuukauden irtisanomisaika.
3. Häiriköivästä vuokralaisesta pääsee eroon helpommin
4. Sopimus voidaan purkaa mm. jatkuvan häiriköinnin tai väkivallan seurauksena. Myös sähköinen tiedoksianto kelpaa sopimuksen mukaan ja näin ollen ilmoituksen välttely ei ole yhtä helppoa kuin nykyisin. On vaadittu vastaanottajan kuittaus.
5. Vuokravakuus kahden viikon kuluessa
6. Lakiin kirjataan, että vuokravakuus on maksettava kahden viikon kuluessa sopimuk-

sen päättymisestä.

7. Tupakointi lähtökohtaisesti kielletty
8. Jos vuokranantaja suostuu sopimuksessa, on vielä mahdollista.
9. Muuttopäivä voi muuttua
10. Vuokrasopimuksen päättymispäivä on jatkossa muuttopäivä. Osapuolet voivat kuitenkin sopia toisin.
11. Vuokrankorotuksesta ilmoitettava selkeämmin.
12. Korotuksesta on ilmoitettava vähintään kuukautta aiemmin.
13. Myös taloyhtiö voi puuttua Airbnb-toimintaan
14. Taloyhtiöllä on mahdollisuus ottaa lyhytvuokrattu huoneisto yhtiön hallintaan, jos asumisen on aiheuttanut vahinkoa tai haittaa. Esimerkiksi jätehuollon laiminlyönti.
15. Rakentamislakiin vuoden 2027 alusta on tulossa lyhytvuokrauksen määräyksiä mm. lyhytvuokraus käsittäisi kalustettua huoneistoa majoitustarkoituksessa alle 28 vuorokautta.

Toimitus/RS

Vuokrataloyksiö. Isä ja tytär -teemalla.

LEMPÄÄLÄN ASUNTOMESSUT PÄÄTTYI ONNISTUNEISIIN TUNNELMIIN

Kuukauden mittainen vuosittainen asuntomesutapahtuma nosti Lempäälän kunnan valtakunnalliseen näkyvyyteen. Toimivien liikenneyhteyksien ja palvelujen lähelle rakennettu **Saikan alue** tuo esille pientalojen ilmastoviisaita rakentamiskäytännöjä ja vuokratalon teemahuoneistoja. Asumisen lem-

peys oli kunnan mukainen teema. Messujen jälkeen alkaa arki ja saunat lämpiävät, laitetaan ruokaa ja kutsutaan kiinnostuneita vieraita kylään. Ideapark vieressä on myös vetovoimana. Yhteensä yli 30 erilaista kohdetta: omakotitaloja, kaupunkipientalo, kaksi paritaloa, kerrostalo ja Saikantalo, jossa myös päiväkotia ja alakoulu.

Vuokrakotien yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Asuntomessuille valmistui Lempäälän Vuokrakodit Oy:n kerrostalokohde Saikanportti, jossa on 34 huoneistoa. Messuilla neljää huoneistoa esittelivät Tampereen seudun ammattiopiston

sisustusalan opiskelijat yhdessä sisustussuunnittelija **Maria Pentikäisen** kanssa. Opiskelijat vastasivat teemahuoneistojen sisustuksesta. Mukana olivat myös Autismiliitto, Muistiliitto, Pelastakaa Lapset ry ja TampereMissio. Löytyy yksinhuoltajan yksiö, muistisairaalan kaksio ja aistiyliperäiselle sopiva asunto. Kohde ku-

vasti hyvin yhteiskuntavastuuta ja yhteisöllisyyttä.

Asuntoalueelle on jätetty luonnon kukkaniittyjä talojen lomaan. Näin on kunnioitettu myös alueella sijainnutta kukkapeltoa, joissa kasvoi myös auringonkukki. **Auringonkukateema** näkyy Saikanportin julkisivua elävöittävässä taidete-

Keittiö ja Olohuone, Villa Trekooli

oksessa Auringonkukat, jonka on suunnitellut ja toteuttanut **Petri Kiviniemi**. Lempäälän Nuoret Martat toteuttivat messutaloihin auringonkukkateemaisia virkkuutöitä.

Vuoden Mallitalo Villa Trekooli

Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL on valinnut Vuoden Mallitalon vuodesta 2000 saakka. Tunnustus annetaan talolle, joka edustaa hyvää asumista ja on rakennusteknisestä näkökulmasta erityisen onnistunut. Raadin mukaan Villa Trekooli edus-

taa korkeatasoista, harmonista ja laadukkaasti toteutettua omakotirakentamista. Talo on toimiva, esteetön ja erityiskiitosta saivat laajat laatoitustyöt. Energiatehokkuus ja kustannustehokkuus on otettu hyvin huomioon. Kaarevia muotoja ja hyviä materiaalivalintoja

Voi huomata pehmeiden muotojen, puun ja eri sävyjen tulemisen. Keittiöiden saarekkeet, komerot ja syvennykset ovat käytännöllistä toteutusta. Keittiön katto saattaa olla maalattu punaiseksi kurwn Villa Tuokio-talossa. Kodikkuutta taloihin saadaan entisajan paneelilla,

jota on myös katoissa. Etättyö näkyy makuuhuoneiden ratkaisuissa erillisinä työhuoneina ja vaikkapa autotallin kuntosalina. Saunoissa on mustaa pintaa, mutta myös vaaleaa koivuviilua. Kylpyhuoneiden laattaratkaisut ovat upeita.

Haastattelin lapsiperheen vanhempia käynnistään asunomessuilla. Heitä kiinnosti hyvänä ratkaisuna **kolmen sukupolven kivitlo**, jossa yhdistyi ylisukupolvien välinen asuminen ja myös koiran oman tilan huomiointi. Hieman heitä askarrutti lähikauppana Ideapark, jonne ei välttämättä aina ole mukava

mennä lasten kanssa. Pienempi kauppa alueella olisi hyvä.

Valkeakoski osallistui omalla konseptillaan asunomessuille. Valkeakoski -talosta monet ovat pitäneet ja olikin mielenkiintoinen kohde, jossa Kannustalo esitteli perinteisten esitteiden lisäksi 122 neliöisessä omakotitalossa Valkeakosken asumista, arkea ja kulttuuria huone kerrallaan. Matkaan sai Valkeakosken Mokka-pirtille kahvilipukkeet, jotka voi käyttää, vaikka Valkeakosken Työväen Musiikkitalon yhteydessä.

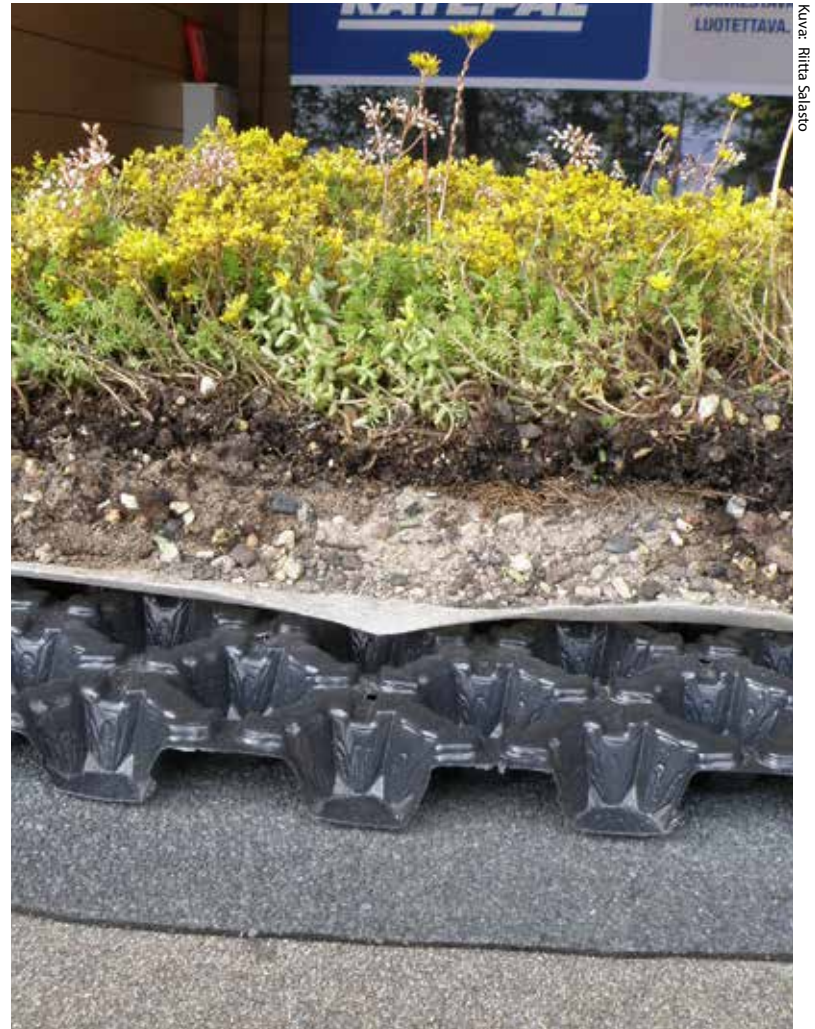
Kuva: Sari Laine

Riitta Salasto

Kuva: Riitta Salasto

Saikan koulun oppilaiden taideteos Yrityskylä.

Kuva: Riitta Salasto

Ekologisessa kattorakenteessa näkyy niittyteema.

Aukasliiton lausumaa

"Laki, ennen mua syntynyt, myös jälkeheni jää"

Näin lausuu Maaherra Wibelius runossa Maaherra, Vänrikki Stoolin tarinat, Jälkimmäinen kokoelma. Tämä runon säe tuli heti mieleen, kun pyydettiin lausumaan hallituksen esityksestä, jolla pyritään palauttamaan ARA-asunnoissa asuvien tulojen jatkuva tarkastaminen.

Omakohtaista kokemusta

Muistan hyvin, kun ARA:n johtaja **Jarmo Lindén** kertoi ARA-päivillä helmikuussa 2019, että asunoministeri **Kimmo Tiilikaisella** on uutinen kerrottavana. Uutinen oli se, että Sipi-

län hallitus oli päättänyt luopua helsinkiläisten ARA-vuokralaisten määräaikaisesta tulojen tarkastuksesta.

Silloisia perusteita

Silloisen luopumisen perustelut pätevät sataprosenttisesti nykyiseenkin esitykseen. Ensinnäkin käynnistettäisiin työläs seuranta-koneisto tilanteessa, jossa turhasta byrokratiasta luopuminen on hyvinvointiyhteiskunnan säilymisen elinehto. Toinen merkittävä asia on se, että jos toimitaan yhden vuoden verotustietojen perusteella, vaarannetaan erit-

täin vakavalla tavalla useiden vuokralaisryhmien oikeusturvaa. Pandoran lipasta ei ole syytä avata uudestaan. Otan tähän kuitenkin kaksi esimerkkiä. Yhtenä on "akateemiset patkätöyläiset", joita asuu runsaasti näissä asunnoissa. Yhtenä vuonna ollaan määräaikaisessa työsuhteessa ja seuraavana työttömänä. Toinen esimerkki on kiinteistönhoitaja, eli kansanomaisemmin huoltomies. Jos hänellä pää kestää, saa hän runsaslumisena talvena kattotöistä todella merkittäviä lisätuloja ja vähälumisena vuonna hän mahtuu enemmän kuin hyvin esityksen tulorajoihin.

Ajatukset harhailevat

En voi välttyä siltä kerettiläiseltä ajatukselta, että tämä esitys itse asiassa on tarkoitettu varakkaan keskiluokan mielenmaiseman kaunistamiseksi.

Omistusasunnossa asuva, bemarkilla kesämökille ajavalla hyvin toimeentulevalla kansalaisella on pulaa asioista, joista voisi aidosti olla kateellinen. Tämä ARA-vuokralaisten tulojen tarkastaminen poistaa osin tämän puutteen. Onhan täysi syy olla kateellinen näille maanmiehille, jotka saavat asua "yhteiskunnan tukemissa" vuokra-asunnoissa.

Ugh! olen lausunut

Siis tästä Orpo-Purran hallituksen hengen tuotteesta en lausu, eikä ole syytä lausuakaan. Asiat tulivat jo sanottua Sipilän hallituksen aikana. Jos tässä tilanteessa lähtee leikkiin mukaan, harhautuvat ajatukset – sinällään mainioon elokuvaan – "Päiväni murmelina".

Terveisin

Hans Duncker

Piharakennuksen aarre: Jawa moottoripyörä, koko 350 cm², vuosimalli 1952.

Vanhan ajan katettu pöytä ja kirjottu lautasliina tekstillä: Hur sluttar tiden? Kuinka aika loppuu?

KANGASNIEMELLÄ AUTIOTALOMESSUT JA YLIMARKUSSA SATAVUOTIAAN TALON UUSI ELÄMÄ

Suomessa on paljon autiotaloja, jotka rapistuvat. Kesällä autiotalojen tiimoilla alkoi tapahtua, sitä onkin kaivattu. Toivottavasti tämä suuntaus jatkuu. Ensimmäiset **autiotalomessut Kangasniemellä** pidettiin kesä-heinäkuun vaihteessa. Teemana kylälämän rikastuttaminen ja kestävä asuminen. Uniikkeja autiotaloja, hirsitaloja ja pientaloja oli myynnissä ja vuokrattavana.

Autiotalojen messuilla kävi 2000 vierasta. Suosituimmissa kohteissa vieraili kahden viikonlopun aika yli 1300 kävijää. Jopa yhdeksän autiotaloa saa Kangasniemellä pian uudet asukkaat: seitsemän taloa on myyty ja kaksi vuokrattu. Kangasniemi voi olla ylpeä autiotaloistaan – ja toivot-

taa uudet asukkaat mitä lämpimmin tervetulleiksi uuteen koti- ja mökkikuntaansa! Kiitos kuuluu aktiivisille kyläaktiiveille ja yhteistyökumppaneille. Tapahduma tehtiin yhdessä.

Ylimarkussa (ruots. Övermark) Pohjanmaan Närpiössä heinäkuussa satavuotias autiotalo sai uuden elämän taiteen merkeissä ja on nyt osa Pohjanmaan taidetarjontaa. Ylimarkku oli aikoinaan itsenäinen kunta. Se liitettiin Närpiöön vuonna 1973. Naapurikunnat ovat Korsnäs, Teuva, Petolahti ja Pirttikylä. Petolahti ja Pirttikylä kuuluvat nykyään myös Närpiöön.

Ylimarkun talon taustalla on kaksi taiteilijaa, jotka ovat maahanmuuttajia Korsnäsiin. Heinäkuussa autiotalossa järjestettiin

työpaja ja näyttely. Taiteilijat **Bekim Hasai** ja **Valentina Gelain** opastivat ja pitivät työpajan. Työpajassa valmistettiin paperia kierrätetyistä kirjoista ja sanomalehdistä. Taiteilijat ovat kotoisin Albaniasta. Taiteilijakaksikko Gelain ja Hasaj muuttivat tyhjillään olevan talon eläväksi taideteokseksi ja ajan kuvaksi esineineen ja kalusteineen. Paikkasidonnainen näyttely *Hidden Spots* oli avoinna heinä-elokuussa. Näyttely ei ollut perinteinen galleriakokemus. Se kannustaa kävijää aktiiviseen vuorovaikutukseen ympäristön kanssa – etsimään, löytämään ja pohtimaan, ehkä myös pysähtymään nykyajassa.

Näyttely pohjautuu taiteilijoiden tutkimustyöhön hylätyistä paikoista ja muistoista. Se on osa

laajempaa monitieteistä projektia *What is Left in the Temple Memory*. Taiteilijat kehittävät myös hanketta, joka edistää nykytaidetta maaseudulla, jossa taiteen saatavuus on usein kaupunkien

heikompi. Näyttely on osa Pohjanmaan museoiden alueellista taidetoimintaa ja on saanut Museoviraston tukea.

Riitta Salasto

Elettiin vuoden 2025 alkupuolta. Milanosta Italiasta Pohjanmaalle muuttanut **Gelain** ja Albaniasta lähtöisin oleva **Hasaj** olivat asettuneet asumaan Korsnäsiin. Paikalliset tunsivat taiteilijaparin entuudestaan heidän taideprojekteistaan. Taiteilijat päättivät esitellä heille ideansa. Yhteinen kokoontuminen järjestyi entiselle huoltoasemalle Närpiöön. Se tuotti tulosta. Yllättäen närpiöläiset **Camilla Ågren** ja **Roger Palmroos** tarjosivat nykytaiteilijoiden käyttöön tyhjillään olevaa taloaan Ylimarkun (Övermark) kylästä Närpiöstä. Paikka osoittautui ihanteelliseksi näyttelylle.

– Miten kaunista! Hän on enkelimme tässä projektissa, Gelain hengähtää.

Kuva: Riitta Salasto

Vanha nalle keinutuolissa.

Kuva: Riitta Salasto

Vanha puhelin seinässä.

Kuva: Riikka Austen, Ilkka Pohjalainen.

Autiotalo Ylimarkussa ja taiteilijat. Valentina Gelain on lähtöisin Italiasta ja Bekim Hasaj Albaniasta. Ensin heidän tiensä kohtasivat Milanossa. Sitten Vaasassa. Nyt pari asuu Korsnäsissä.

Taloyhtiöissä tapahtuu

Lukijan kynästä

Pimeitä vuosia takana, lupaava tulevaisuus edessä!

Artikkelisarja, Taloyhtiössä tapahtuu, on vuodesta 2023 alkaen kertonut Lukijan kynästä-artikkeleissa erään taloyhtiön tapahtumista linjasaneerauksen toteutuksessa. Jotakin positiivista on siis tapahtunut, koska lupaava tulevaisuus on edessä.

Tapahtumaketju alkoi siitä, kun onnellinen ja vireä yhteisöelämä taloyhtiössä romahti. Jouduttiin pelon, jopa kauhun vuosiin. Osa osakkaista pelkäsi hallitusta ja sen puheenjohtajaa. Toisaalta yli puolet tuki sokeasti hallitusta, mitä ikinä se halusikaan tehdä. Päätökset tehtiin hyvinkin asiantuntemattomassa hallituksessa nopeiden tuntemusten perusteella. Päätöskriteereitä ei avattu eikä niistä keskusteltu kenenkään hallituksen ulkopuolisen kanssa. Ajaututtiin riitoihin, ilkeyksien huuteluun, jopa osakkaan uhkailuun ja käsittämättömään yhtiön rahojen tuhlaamiseen. Lopulta kuitenkin päädyttiin onnistuneeseen linjasaneeraukseen ja siitä alkaneeseen vaikeaan, mutta hitaaseen yhtiön toipumiseen.

Nyt voi jo hymyillä!

Osakkaat tervehtivät toisiaan ja uusia mukavia osakkaita on tullut yhtiöön. Jotenkin koko yhtiön asetelma on muuttunut positiivisemmaksi. Linjasaneerauksen jälkeen yhtiön hallinto oli käytännössä aikaansaamaton. Isännöitsijä oli heittänyt hanskat tiskiin jo kesken linjasaneerauksen, mutta hallitus ei vaatimustani huolimatta uskaltanut lähteä vaihtamaan isännöitsijää vuosiin. Nyt on uusi isännöitsijä ja onneksi talossamme on hen-

Ongelmaratkaisun menetelmä

R - A - T - K - O - T - P - A

Rajaa ongelma-alue
Arvioi ongelma
Tutki eri ratkaisuja
Keksi toteutusvaihtoehto
Opettele ja testaa ratkaisun toiminta
Toteuta ja seuraa onnistumista
Palauteaineiston kerääminen
Arkistointi

kilöitä, jotka tuntevat toimialaa jopa ammattitasolla. On alkanut muodostua taloyhtiön tilanne, jossa odotamme positiivisen muutoksen jatkuvan ja toimivan. Toivomme saavamme objektiivisesti yhtiötä johtavan hallituksen valitsemista seuraavassa yhtiökokouksessa syksyllä. Perinteiset kevättalkootkin vuosiin on pidetty. Hallituksella oli suunnitelmat talkootöiden tarpeesta ja niistä tiedotettiin etukäteen. Näin ei ole tapahtunut muutamaan vuoteen. Hallituksen toiminta näyttää luotettavalta ja sujuvalta.

Eri käänteitä taustalta

Ihmiset ovat väsyneet riitelystä ja toimimaton isännöinti saatiin vaihdettua kovan väännön jälkeen uuteen. Vaihtoon menivät myös hallituksen puheenjohtaja ja joitakin hallituksen jäseniä. Uudet osakkaat osaltaan avaavat solmuja ja tuovat virkistävän lisän yhtiöön.

Kuultuani isännöinnin vaihtumisesta, olin heti uuteen isännöintiin yhteydessä. Sovin

palaverin ja lähetin ennakkomateriaalin taloyhtiömme kipuristeistä. Tapasin isännöitsijän hänen toimistollaan ja käytin virkistävää keskustelua. Laatuai-kaa edellisen isännöinnin kanssa käytiin neuvonpitoihin nähdessä. Oli helppoa havaita uuden isännöitsijän avoimuus ja rohkeus kertoa mielipiteensä. Hän pystyi esittämään perustellun mielipiteensä. Lopputulos oli rauhoittava. Isännöitsijä tunnisti tapahtumahistoriasta selviä talomme ongelmia pelkän raportin lukemisella. Hänellä oli näkemystä ja taitoa kertoa, miten vastaisuudessa tulisi toimia.

Nyt niinkin pieni asia kuin kevättalkoot on pidetty. Hallitus oli tehnyt selkeän kuvauksen tarpeellisista talkootöistä sekä järjesti asiallinen tehtävien jaon. Aivan kuten ennen vanhaan tehtiin. Se tuntui hyvältä ja talkoisiin osallistui hyvin porukkaa. Ainakin allekirjoittanut teki näin järjestetyn talkootyön hyvillä mielin. Talkoiden jälkeen oli lyhyt tapaaminen grillailun ja virvokkeiden kera. Samalla yksi

hallituksen jäsen kertoi hallituksen suunnitelmista ja yhtiön tulevista korjaustarpeista. Hän tarjosi myös mahdollisuuden keskusteluun asioista. Hienoa! Tätä ei ole ollut mahdollista järjestää vuosiin, koska hallitus ei ole halunnut kuulla osakkaiden toiveita ja näkemyksiä. Taloyhtiössä oli vaihe, jossa hallituksen puheenjohtaja sanoi: "Ei osakkeille kannata näistä talon asioista kertoa mitään, eivät he niistä mitään ymmärrä!"

Totaalinen muutos on tapahtunut myös talon tulevien hankkeiden arvioinnissa. Hallitus on kuunnellut talon historian tuntevia asukkaita. Mukaan lukien asukasta, joka on aikoinaan korjannut massiiviset lämmitysjärjestelmäongelmat muutamalla tuhannella eurolla. Ratkaisuhan oli siinä, ettei pidä korjata sitä missä ei ole vikaa vaan sitä mikä korjaa vian. Toimin aikanaan "RATKOTPA"-mallin mukaan ja yhtiö on ottanut vaarin mallin käytöstä jatkossakin.

Lämmitysjärjestelmässä ei ole vielä mitään vikaa. Linjasaneerauksessa uusittiin termostaatit ja linjaventtiilit sekä osa putkistoa, joka nyt alkaa olla lämmönvaihtimen osalta "riski-ässä" ja odotettavissa on vielä kaukolämpöveden lämmön lasku sekä sen vaatimat muutokset lämmön jakokeskukseen. Tässä hankkeessa olen nyt nähnyt asiallista, objektiivista ja analyttistä tarjousvertailua. Tämä kertoo, että hallituksessa on tietotaitoa. Päätöskriteerit ovat muuttumassa analyttisiin, tarkkoihin vertailuihin ja taloyhtiön etua palveleviin päätöskriteereihin. Tätä en uskonut yhtiössä tapahtuvan. Olen ollut pois hallituksen toiminnasta ja tarjonnut nuoremille tilaa. Taustavaikuttajana ja tietopankkina olen aina luvannut

tukeni hallitukselle, mutta eihän se ole kiinnostanut. Kyllä tekninen isännöitsijä tietää kaiken, vaikka ei olisi koskaan taloyhtiössä vierailutkaan, oli hallituksen käsitys. Nyt nuoremmista on oikeasti hyötyä, kun tietotaitoa näyttää hallituksesta löytyvän. Olen voinut olla tarvittaessa lisätiedon tarjoaja.

Odotellen positiivisella mielellä lämmönjakokeskuksen vaihtoa ja mm. tulevia syystalkoita sekä tapaamisia talkoitten yhteydessä. Toivottavasti jää aikaa tutustua paremmin yhtiömme uusiin asukkaisiin vapaa-ajan merkeissä tarjoiluista nauttien. Tiedän, että voin jakaa nämä ajatukseni useiden muidenkin osakkaiden kanssa, siitä miten yhtiön tilanne on nyt muuttunut, rauhoittunut ja asumiskokemus yhtiössämme on kriisivuosien jälkeen palaamassa, Muistissa on hyvä aika vuodesta 1983 alkaneeseen pitkään miellyttävään ja naapurit hyvin tuntevaan rivitaloelämään. Vuodesta 2000 alkoi hiljainen vyöry alamäkeen ja nyt olemme jo kohta lähellä sitä tasoa mistä lähdettiin pudotukseen.

Kiitos tästä muutoksesta kuuluu hallitukselle, puheenjohtajalle, isännöitsijälle, huoltoyhtiölle ja kaikille osakkeille, asukkaille ja naapureille. He tekevät tästä yhtiöstä taas hyvän asua!

Pertti Lehtinen

Kirjoittaja päättää artikkelisarjan rivitaloyhtiön toimista muutaman vuoden ajalta

Kuva: Pertti Lehtinen, kotikisko

Kierrätysidea

Kierrätysideat facebookissa on saanut jo 82629 jäsentä.

Peitto vanhoista teepaidoista

Samaan kokoon leikatut paitapalat on yhdistetty trikoosametista leikatuilla suikaleilla. Väliin voi laittaa vanun tai vanhan fleeehuovan, taakse trikoosamettia. Sitten tikataan ompelukoneella kasaan. Trikoosametti on joustava materiaali ja ei tarvitse välttämättä ihan millilleen ommella, kuten puuvillainen tilkkupeitto vaatii.

Idea ja kuva: **Leena Filpus**, Oulu.

Kaupunkielämä kulttuurissa

Risto Kolanen

Lehti katsoi viisi teatteria Sappeessa, Apiassa, Saimaan teatterissa, Vantaan Näyttämöllä ja Helsingin Kivinkassa sekä nykytanssin Helsingin keskustakirjasto Oodissa. Seuraavassa raportti kuvien kera.

Natalil Lintala loistaa Apian musikaalissa Katri Helenan elämästä

Katri Helena valmistautuu viimeiseen konserttiinsa Olympiastadionilla. Katrin mieleen muistuu merkittäviä ja koskettavia hetkiä elämän ja uran varrelta. Tästä alkaa musikaalin ainutlaatuinen matka suomalaisten rakastaman legendaarisen laulajan elämään.

Musikaali Katri tuo kauniin kesämaiseman keskelle uskomattoman voimaisen elämäntarinan. Sykähdyttävät ja pysäyttävät hetket kulkevat toivon, valon ja heryvän naurun rinnalla.

Kuulimme upeita sovituksia, tarinoita ja kaikkien tuntemista kappaleista kuten *Puhelinlangat laulaa*, *Lintu ja lapsi* ja *Anna mulle tähtitaivas*, mutta musikaalissa oli

Natalil Lintala Katri-Helenan roolissa

mukana myös harvemmin kuultuja ja yllättäviäkin lauluja.

Tutut iskelmät ja nostalgiset muistot heräävät eloon **Suomen Kesäteatterin** järvimiljöön ympäröimänä ja huippuluokan ammattimuusikoiden ja -näyttelijöiden tulkitsemina Valkeakosken Apianniemessä.

- Katri on elänyt kuunnellen rehellisesti omaa sydäntään. Jokainen loppu on ollut alku jollekin uudelle. "Katrin ajatukset puhuttelevat ja koskettavat", käsikirjoittaja-ohjaaja **Heikki Paavilainen** sanoo. Hän on toteuttanut aika lailla samalla, onnistuneella ajatuksella useita henkilökuvia kansan rakastamista taiteilijoista ja viihdyttäjistä. Musiikin ja

laulun taso on niissä ollut aina korkealla.

Näyttävistä koreografioista vastaa tunnettu koreografi **Katri Riihilähti**. Ikivihreiden ja unohtumattomien kappaleiden sovitukset ja sävelet taikoo kapellimestari **Ali Ahmaniemi**. Näin esityksen, jossa **Kalle Ruusukallio** oli varalla.

Lavalla rooleissa nähdään valovoimaisia ammattinäyttelijöitä, joista Katri Helenan nimiroolin tekee upeaääninen näyttelijä **Natalil Lintala**.

Monipuolinen näyttelijä ja musikaaliartisti tunnetaan uskomattomasta lavaenergiasta sekä poikkeuksellisen upeasta ja viivahteikkaasta lauluäänestä. Hänet on nähty Suomen Kesäteatterissa ennenkin (mm. *On Kesäyö*, *Aira*, *Juice*, *Vesku*). Lintala sai myös vuoden nuoren tulokkaan musiikkiteatteripalkinnon.

Muissa osissa olivat **Lauri Mikkola**, **Ushma Olava**, **Joni Leponiemi**, **Heidi Kirves**, **Leea Lepistö**, **Rasmus Koskinen**, **Mikko Huoviala** ja **Harri Penttilä**. Kokenut Mikkola vaikutti äänenkäytöllään; samoin Kirves äidin koskettavassa osassa. Penttilälle lankeaa hyvin huumori. Lepistö on aina hyvin taitava esiintyjä.

Katri Helena itse Apianniemen maisemassa.

Tanssia näkyvän ja hämärtyvän välissä

BLR muodostaa oman todellisuutensa – "hetkellisen tilan, jossa tarkka ja epätarkka, näkyvä ja heijastunut, liike ja pysähtyneisyys ovat jatkuvassa muutoksessa". Koreografi Favela Vera Ortiz sanoo ja kutsuu astumaan maailmaan, joka ei selitä itseään vaan on koettavissa vain tässä hetkessä.

BLUR (= sumea) on tuoteliaan koreografian uusin teos, jonka tulkitsee sveitsiläinen tanssija Lara Müller. Liike ja ääni rakentavat rinnakkaisia horisontteja. Koreografia avaa tilan, jossa erilaiset rytmit, jännitteet ja havainnot ovat samanaikaisesti läsnä. Suomessa nykyään asuva nainen tulkitsee tanssin liikkeitä tavattoman vaikuttavasti klassiseen musiikkiin. Hän tekee myös tanssin opetustyötä.

Liikkeen rinnalle asetui sellon voimakas läsnäolo esityksen äänimaailmassa. Kyse on Pierre Fontenellen tulkinnasta Andrea Casarubioksen selloteoksesta *Seven*. Musiikki kulkee liikkeen rinnalla omana itsenäisenä tasona. Näiden kahden maailman välinen jännite synnyttää teoksen sisäisen logiikan ja avaa siihen raon.

Kirjasto Oodissa teos esitettiin elokuisena lauantaina kolmannen kerroksen terassilla, jonne oli vapaa pääsy. Katsojia oli paljon. Osa tuli ehkä sattumalta, mutta osa varmasti tarkoituksella katsomisen intensiteetin takia. Blur sai ensi-iltansa aiemmin viikolla Barker-festivaalilla, Turun Vapaan taiteennäyttämöllä.

Blur sai ensi-iltansa juuri Oodin ilmaisenäytöksessä 15.8. Lisää tulee varmaan.

Musiikkinäytelmä Sellaista Elämä On - Juha Vainion tarina Sappeen kesäteatteri Pälkäneellä

Juha "Junnu" Vainio (1938–1990) oli yksi kaikkien aikojen merkittävimmistä suomalaisista sanoittajista. Musiikkinäytelmä *Sellaista Elämä On* kertoo henkilöstä laulujen ja tekstien takana. Runsaasti musiikkia sisältävässä näytelmässä käsitellään niin Juha Vainion nuoruutta kuin myös uran vauhdikasta nousukautta sekä raitistumisen jälkeistä seesteisempää vaihetta. Uransa aikana Vainio ehti tehdä lähes 2 500 sanoitusta tai sävellystä, joiden joukossa on kasapäin jokaiselle suomalaiselle tuttuja hittejä.

Pääroolissa nähdään **Jussi Puhakka**, jolla on pitkä ura takana eri teattereiden lavoilla sekä tv- ja elokuvatuotannoissa. Muissa rooleissa nähdään **Tuuli Anikari**, **Marjaana Manninen**, **Aapo Oranen** ja **Vintte Viitanen**. Kapellimestarina on **Tuomas Kesälä**.

Sellaista Elämä On -musiikkinäytelmä sai ensi-iltansa 25. kesäkuuta ja esityksiä jatkettiin aina elokuun 8. päivään saakka.

Sellaista elämä on -musiikkinäytelmän Sappeen kesäteatteriin ovat käsikirjoittaneet, sekä ohjanneet **Mikko Kivinen** ja **Otto Kanerva**. Tuottaja on **Marko Nuutinen**. Se esitettiin samalla roolijaolla Naisvuorella Mikkelin

Juha Vainio, esittäjänä Jussi Puhakka

kesäteatterissa viisi vuotta sitten, vuonna 2021.

Jussi Puhakka kirjoittaa parakaan sketsejä vuoden 2026 **Suomen Komediateatterin** revyyseen. Viime ajat olen lukenut ja kirjoittanut; äänikirjoja pehmustetussa kopissa ja farssia **Teemu Aromaan** kanssa. Hän siis näytteli Junnun roolin Mikkeliissä vuonna 2021. Tämän sanoitusten herkkä, koskettava ja myötelävä ote yhdistettynä hersyvään, ronskiinkin huumoriin, on jotain sellaista, jota hän kirjoittajana haluaa tavoitella. "Ja joka nerokkuudessaan on iäti saavuttamattomissa".

Tuuli Anikari on helsinkiläislähtöinen näyttelijä FIA, mikä tarkoittaa virallista Näyttelijäliittoon kuulumista. Vuodesta 2007 lähtien hän on työskennellyt Mikkelin Teatterissa. "Rakastan laulamista! Nautin myös suuresti kaikenlaisista äänitöistä". Laulukeikkojen lisäksi Anikarin ääntä voi bongata mm. radio- ja TV-mainoksista, musiikkisatukirjoista tai vaikkapa matkailualan äänitarinoista. Sappeen lavalla Anikari on tavattoman pirteä ilmestys. Hän esitti Junnun ensimmäistä vaimoa.

Kuva: Janna Räsänen

Nykykansanteatteri etsi täydellistä mökkitarinaa

Mökkiläisiä – täydellistä mökkitarinaa etsimässä kutsuu katsojat vierailulle Norplahdentielle tapaamaan sen perheitä ja eri sukupolvien edustajia. Mökki on **Saimaan teatterille** paikka, josta ”jokainen suomalainen pyrkii tekemään itsensä näköisen paratiisin.”, nuoren polven tekijät sanovat.

Mitä siis tapahtuu, kun napit vastakkain olevat sisarukset joutuvat päättämään keskenään kesämökin kohtalosta, tai kun isoäidin menneisyydestä paljastuu asioita, jotka eivät kestä päivänvaloa?

Pinnan alla kytevä yksinäisyys, tarve toiselle ihmiselle ja perheen kanssa jaetuille hetkille on riitoja ja konflikteja suurempi. Mutta miten ihmeessä Norplahdentien

tielautakunnan kokoukseen saapuva Mökkitie-Records levy-yhtiön tuottaja liittyy tähän kaikkein, he jatkavat kysymystä.

Näyttelijät panostivat paljon yleisöön, ennen esitystä ja väliajalla. Meidän suhdettamme kesämökkiin ja elämään siellä udeltiin kovasti.

Näyttämöllä nähtiin Saimaan Teatterin myös uudet jäsenet **Ilona Karpelin**, **Vincent Kinnunen**, **Aino Sihvonen** ja **Miiika Suonperä**. Entisistä mukana on **Pietu Wikström**, joka kasvoi teatterialalle helsinkiläisen Ilves-teatterin piiristä.

Viisi näyttelijää vaihtaa sulavasti naisten ja miesten osia. **Emma Mattila** ohjaa **Otto Nybergin** ja työryhmän käsikirjoittaman esityksen.

Saimaan Teatteri luonnehtii esityksiään nykykansanteatteriksi. Se haastaa sekä perinteisen kesäteatterin muodon että käsityksen viihdyttävästä teatterista ylimalkaan. Ryhmän nykykansanteatteri on helposti lähestyttävää, erilaisia ilmaismuotoja yhdistävää sekä katsojan ymmärrykseen vankasti luottavaa teatteria. Ryhmä haluaa toiminnallaan kehittää ja luoda kesäteatteria, jota yleisö ei muissa kesäteattereissa näe. Ryhmä sai viime syksynä kulttuurin Suomi-palkinnon.

Teatteria kuljetti koko heinäkuun Saimaalla mikkeliäinen Ekin partio **M/S Lola III** -laivalla. Ennakkoesityksen näin **Pakilan nukketeatteritalolla**, entisellä työväentalolla.

Kesäyön uni, mainio komedia Vantaalla

Kesäyön Uni on iki-ihana hultaton komedia ihmisyydestä ja siitä, mitä me kaikki kaipaamme: rakkautta. Rakkaus esiintyy teoksessa hyvin monen muotoisena aina platonisesta uskollisesta rakkaudesta, omistamisen haluun ja vatsanpohjassa lepatteleviin intohimon perhosiin. Ihmissuhteiden mutkikkuus on samanlaista olet sitten kuningas, käsityöläinen tai keiju.

Kaikki haluavat jotain ja usein vieläpä jotain sellaista jonka joku toinen omistaa, kuuluu esityksen sanoma.

Shakespearen näytelmät ovat hyvin monitasoisia ja jokainen katsoja saa esityksestä varmasti jotain. Sitä voi katsoa hultatoman rakkaushupailuna, mutta se sisältää myös syvempiä tasoja. Esityksessä on yhteiskunnallista kritiikkiä valtaapitäviä kohtaan, ihmisen suhteesta luontoon ja hyvinkin psykologisia tasoja meidän ihmisten tarpeesta kopioida toisiamme, olla samanlaisia ja haalia valtaa itsellemme.

"Sulla on jotain mitä mäkin haluan!" -periaate läpäisee kaikki näytelmän roolihenkilöt. Vallan, kateuden ja intohimon esiinty-

mismuodot saavat meidät katsojat pohtimaan omaa ihmisyytämme ja sitä, onko se muuttunut yhtään mihinkään viimeisessä 450-vuodessa? Eipä ole!

Kuningasta esittää **Mika Balk**, jonkinlaisena glitter-ajan ruumiillistumana. **Petri Partanen** on mainio Puck, joka sekoittaa ihmisten rakastumiset keskenään.

Ina Hirvosen Helena on aivan loistava roolisuoritus. Kiitin häntä poistuessa.

Ensi-esitys Hiekkaharjun Navethaliassa oli 5.6. lähtien ja katseltavaa riittää elokuun loppuun asti. **Hanna Lekander** ohjaa **Lauri Siparin** suomennokseen.

Kuva: Janna Räsänen

ina Hirvonen ja Lenni Huopaniemi löytävät toisensa parileikin jälkeen.

Myrskyluodon Maija ihastuttaa Kivinokan kesäteatterissa

Kuva: Justus Mäntö

Heidi Kyrö ja Juho Taskinen

Anni Blomqvistin romaanisarjaan perustuva tunteellinen tarina on monille tuttu **Åke Lindmanin** tv-tulkinnasta 1970-luvulta, vuoden 2024 tuoreesta elokuvaversiosta sekä ehkäpä eniten **Lasse Mårtensonin** kosket-tavan kappaleen kautta. **Jussi Helmisen** kirjoittama näytämösovitusta saa esillepanon osuvasti merenläheisessä Kivinokassa pitkän linjan musiikkiteatteriohjaaja **Kari Kinnas-lammen** luotsaamana. Erityisiin tunnelmiin johdattelee Matti Puurtisen raikkaat sävellykset nelihenkisen orkesterin voimin **Mikko Mattilan** johtamana.

Päärooleja tähdittävät erinomaisen hyvin Maijana **Heidi Kyrö** ja vanhana Maijana **Inga Sulin** sekä Jannena **Juho Taskinen**. Muissa rooleissa nähdään valtava yli 20 näyttelijän kaarti, joka toimii yhteen mainiosti. Ohjaaja hallitsee isot joukkoa ja musiikkiteatterin kokemuksellaan.

Yhteislaulut ja solistiesitykset toimivat. Koreografioista vastaa ensi kertaa **Anneli Rautiainen**. Pieni yhtye musisoi hyvin harjoiteltuna. Siihen kuuluivat kapellimestarin pianon lisäksi **Kyösti Suokas** (viulu), **Aida Mustonen** (huilu) ja **Leo Gelhar** (kontrabasso).

Suomalaisille tuttu tarina sijoittuu 1800-luvun loppupuolelle Ahvenanmaan karuun ulkosaaristoon. Elämä ankan luonnon helmassa vaatii sitkeyttä ja sinnikkyyttä vastoinikämisestä toiseen. Meren hakkaamille kallioille piiritty myrskyisä kuvaelma koettelemuksia ja lohduttomuutta, mutta myös autuutta, onnea ja rakkautta. Yksi lapsista kuolee, lopulta myös Janne.

Kuva: Justus Mäntö

Inga Sulin

Heidi Kyrö vakuuttaa nuorena Maijana, äänellään ja myös näyttelijänä. Juho Taskinen on salsa-keu, luotettava Janne. Omaan mieleeni jäi kokenut Inga Sulin vanhana Maijana, joka oli melkein koko ajan lavalla eräänlaisena tarinan kokoavana kertojana.

Lena Labart tekee erinomaisen hienon osan tunnelmia rauhoittavana Vallborg-kummina, joka on tärkeä Maijalle. Sivuoissa silmään pistävät monien lasten vaihtuvat esittäjät sekä **Susanna Sainio** Maijan äitinä, **Esa Paukku** suutarina ja **Andy Lang**, joka on ollut Teatteriyhdistys Tulin esityksissä usein.

Ensi-ilta oli melkein kaksi kuukautta sitten, 24.6. ja niitä on vielä 22.8. klo 17, 23.8. klo 17,

26.8. klo 18.30, 29.8. klo 17 ja viimeinen 30.8. klo 17.

Johannes Koskinen, Ulkoasianvaliokunnan puheenjohtaja. Kuva. Eduskunta

MONIKULTTUURINEN ASUMINEN

Asukasliiton valtakunnallinen asumisalan seminaari hotelli Scandic Aulanko, os. Aulangontie 93, 13220 Hämeenlinna 19.-20.9.2026.

Ohjelma

Lähtö Vuosaaresta klo 8 ja Mikonkadulta 8.20. Perillä Aulangolla n. klo 9.45, aamubuffet ravintolassa

Lauantai 19.9.2026 hotellin seminaaritilat

10.30.-10.45 *Tervetuloa* Asukasliitto ry:n puheenjohtaja Sanna-Mari Oranen

10.45–11.15 *Mitä kuuluu Suomi*, Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Johannes Koskinen.

11.15–12.15 *Asuminen Hämeenlinnassa*, toimitusjohtaja Tuukka Tuomala, Hämeenlinnan Asunnot Oy

12.15–13.00 *Maahanmuuttajatyötä 25 vuotta*, Nicehearts ry, Naapuriäidit-toiminnan koordinaattori Etelä-Karjalassa, kotoutumistyön asiantuntija Valentine Mukundwa-Ishimwe. Mukana myös kommentoimassa WahvaNainen -toiminnan johtaja Minna Lehmuksenkukka ja asukasaktiivi Liudmila Dementeva.

13.00–14.00 lounas ravintolassa

14.15–14.45 *Monikulttuurinen asuminen Hekassa*, toimitusjohtaja Maria Aspala, Heka Oy

14.45–15.15 *Vaasan kaupunki kasvaa maahanmuutosta*, toimitusjohtaja Riitta Pulkka, Koy Pikipruukki Fab

Tarkemmat tiedot ja ilmoittaudu Asukasliiton [www-sivujen](https://www.asukasliitto.fi/) kautta 31.8.2026 mennessä.

<https://www.asukasliitto.fi/>